



### Historische ontwikkeling

De Dorpstraat in Pey omvat feitelijk het hele vroegere dorp met uitzondering van wat bebouwing langs de Houtstraat. Pey was vroeger een gehucht binnen de parochie Echt dat – gestrekt in oost-west-richting – twee delen van het Echter akkercomplex van elkaar scheidde. Pas in 1860 ontgroeiende het – mede door de groei van de bebouwing langs de verharde weg van Echt naar Koningsbosch – zijn status als gehucht en werd er een neogotische kerk gesticht. De kerk aan de Kerkstraat, bij de Houtstraat, werd ontworpen door architect Pierre Cuypers en gewijd aan O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen. Vanaf de vroege 20e eeuw zien we een verdere verschuiving van functies naar de Houtstraat, waaronder de school en de zuivelfabriek. In de jaren 1930 groeide het lint langs de Houtstraat aan elkaar, vanaf de jaren 1960 gevolgd door bebouwing tussen Houtstraat en Dorpstraat.

### Ruimtelijke karakteristiek

Zoals uit bovenstaande historische schets blijkt is Pey aan de noordelijke zijde vastgegroeid aan wat tegenwoordig het stedelijk gebied van Echt is, maar in feite de naoorlogse uitbreiding van Pey genoemd mag worden. Dat betekent tegelijkertijd dat de zuidelijke rand nog zijn landschappelijke overgang van tuinen bij huizen aan de Dorpstraat naar het vroegere veld kent, inclusief de tuinen met een wisselende diepte. Ook de Roterbeek in dit veld is nog aanwezig.

De infrastructuur van het oude dorp is nog vrijwel volledig te herkennen: de Dorpstraat, Lelfert, Op den Drees, Wiejerdstraat en Roterweg. Het lint langs de Dorpstraat is de afgelopen anderhalve eeuw

wel verder verdicht, inclusief het bebouwen van het vijfhoekige terrein tussen Dorpstraat en Op den Drees. Dat maakt hier de laatste percelen agrarisch land die tot aan de weg reiken, zoals schuin tegenover de kruising met de Servatiusstraat, bijzonder. Ook de groene plantsoenen zijn in het straatbeeld kenmerkend.

Als we kijken naar de bebouwing aan de Dorpstraat zelf, dan zien we een zeer wisselend beeld. Bebouwing uit de 19e en 20e eeuw wisselen elkaar af, waarbij een cluster 19e-eeuwse bebouwing met enkele uit carréboerderijen ontstane gebouwen aan de oostzijde (met poorten) opvalt. Evenals in andere gehuchten valt ook hier weer op dat er veel oude bebouwing in de vorm van langgevelboerderijen met de korte zijde naar de weg staat.

### **Cultuurhistorische waarden**

Waardevol in Pey is de historische infrastructuur, het kleinschalige bebouwingslint als zodanig met tuinen aan de zuidzijde en de overgang naar het open akkercomplex met Roterbeek en de met name de vooroorlogse historische bouwmassa als zodanig. Cultuurhistorisch zeer waardevolle plekken zijn de locaties waar onbebouwde percelen aan de zuidzijde direct tot aan de straat doorlopen, omdat daar het beste de landelijke ligging en oorsprong van Pey te herkennen is. Qua bebouwingskarakteristiek is vooral de mix aan kleinschalige bebouwing kenmerkend, waarbij de langgerekte bebouwing met de korte zijde naar de straat gekeerd ook hier weer prominent aanwezig is. Waardevol in Pey zijn ook de groene plantsoenen, die het dorpse karakter versterken.



*Verbouwde maar karakteristieke langgevelboerderij met de korte zijde naar de weg (foto: Luuk Keunen, 6 mei 2014).*